

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 687/2023-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Chorvátovou Nagyovou, Kozárovce 632, proti postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/28/2018 a proti jeho uzneseniu č. k. 11C/28/2018-361 z 25. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Levice č. k. 11C/28/2018-361 z 25. augusta 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Levice č. k. 11C/28/2018-361 z 25. augusta 2023 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Levice na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Levice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **442,38 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou, prijatou ústavným súdom na ďalšie konanie uznesením sp. zn. I. ÚS 687/2023 zo 14. decembra 2023, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadost'účinenie, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke ako žalovanej sa na okresnom súde viedol spor o zaplatenie sumy 11 343,47 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom vo veci samej č. k. 11C/28/2018-297 z 26. júla 2022 (ďalej len „rozsudok“) žalobu zamietol a priznal žalovanému 1 a úspešnej sťažovateľke ako žalovanej 2 nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Výrok rozsudku o trovách konania nadobudol právoplatnosť vo vzťahu k sťažovateľke 26. septembra 2022. Uznesením č. k. 11C/28/2018-315 z 12. októbra 2022 okresný súd konanie proti žalovanému 1 zastavil z dôvodu jeho *ex offio* výmazu z obchodného registra a súčasne žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti druhému výroku tohto rozhodnutia sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom zatiaľ nebolo rozhodnuté.

3. V nadväznosti na právoplatnosť výroku rozsudku o trovách konania okresný súd rozhodol o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, keď uznesením č. k. 11C/28/2018-346 z 25. januára 2023 zaviazal žalobcu k povinnosti zaplatiť sťažovateľke trovy konania vo výške 3 907,79 eur. Proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal sťažnosť, v ktorej namietal priznanie odmeny za niektoré sporné úkony právnej služby.

4. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške trov konania tak, že zaviazal žalobcu k povinnosti zaplatiť sťažovateľke trovy konania vo výške 2 920,60 eur. V dôvodoch svojho rozhodnutia vysvetlil, prečo na podklade sťažnosti žalobcu došlo ku korekcii výšky trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že pri rozhodovaní o výške trov konania došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania, pretože sťažnosť žalobcu proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka jej nebola doručená. Sudca okresného súdu tak rozhodol o sťažnosti žalobcu bez toho, aby mala možnosť obhájiť požadovaný nárok na náhradu trov konania, pričom výsledkom tohto jeho procesného postupu bolo zníženie pôvodne priznanej sumy trov vo výške 3 907,79 eur na sumu 2 920,60 eur. Pokiaľ okresný súd nedoručil sťažovateľke sťažnosť žalobcu a následne o nej rozhodol tak, že sa v celom rozsahu stotožnil s argumentmi žalobcu v nej uvedenými, hoci sťažovateľka o sťažnosti nemala žiadnu vedomosť, porušil princíp kontradiktórnosti konania a princíp rovnosti zbraní ako súčasť práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

6. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd pochybil aj tým, že rozhodol o výške trov konania bez toho, aby bolo rozhodnuté o jej odvolaní proti uzneseniu z 12. októbra 2022. V tomto uznesení okresný súd nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania, a to aj napriek tomu, že v rozsudku priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania. Svojím zmätočným rozhodnutím z 12. októbra 2022 tak spôsobil vznik právnej neistoty sťažovateľky v otázke, či jej nárok na náhradu trov konania patrí, a preto podala proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté. Neefektívny a nesústredený postup okresného súdu teda prispel k vzniku prieťahov v konaní. Obdobie šiestich rokov trvajúceho sporu sťažovateľka považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľné.

7. Porušenie majetkového práva sťažovateľka dáva do súvisu so znížením pôvodne priznanej výšky trov konania, ku ktorému došlo bez toho, aby sa mala možnosť vyjadriť k sťažnosti žalobcu, a ovplyvniť tak konečné rozhodnutie o trovách konania.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Okresný súd sa vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti sp. zn. Spr/708/2023, doručenom ústavnému súdu 8. decembra 2023, vyjadril najskôr k namietaným priet'ahom v konaní, keď ústavnú sťažnosť v tejto časti považoval za nedôvodnú. Uviedol, že konanie už bolo právoplatne skončené rozsudkom vo veci samej, ktorý nadobudol právoplatnosť 26. septembra 2022. O odvolaní podanom sťažovateľkou dosiaľ nebolo rozhodnuté, pretože okresný súd najskôr rozhodoval o výške trov konania, resp. o sťažnosti podanej proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka [§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Okresný súd súčasne musel vykonať úkony súvisiace s podaným odvolaním sťažovateľky, resp. poskytnúť súčinnosť v súvislosti s podaním podnetu sťažovateľky na mimoriadne dovolanie. Preto nemohlo byť odvolanie predložené na odvolacom súde. Napriek odstupu času od jeho podania nevznikli také priet'ahy v súdnom konaní, ako to tvrdí sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Okrem toho pred podaním ústavnej sťažnosti nevyužila možnosť podať sťažnosť na priet'ahy v konaní predsedovi súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

9. Pokiaľ sťažovateľka nasmerovala ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu, okresný súd upriamil pozornosť na to, že sťažovateľka podala podnet, aby generálny prokurátor podal dovolanie podľa § 458 CSP, pričom o tom, či generálny prokurátor svoju právomoc využil, nemá okresný súd informáciu. Ak však bolo podané dovolanie, tak ústavná sťažnosť je nedôvodná, keďže sťažovateľka by nerešpektovala subsidiárnu pôsobnosť ústavného súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

10. V štádiu po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie okresný súd podaním z 2. januára 2023 oznámil, že sa v plnom rozsahu pridržiava svojho predošlého vyjadrenia.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky:

11. Ústavný súd upovedomil žalobcu [redacted] ako zúčastnenú osobu o podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľky [§ 126 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] a umožnil mu vyjadriť sa k nej. Zúčastnená osoba v lehote stanovenej ústavným súdom stanovisko nezaslala, čím nevyužila právo vyjadriť sa. Následne ani sťažovateľka nevyužila svoje právo vyjadriť sa k stanovisku okresného súdu.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že v dôsledku nedoručenia sťažnosti žalobcu sťažovateľke, ktorá smerovala proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom (ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania), sa sťažovateľka nemohla oboznámiť s námietkami v nej uvedenými a prípadne na ne reagovať, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie zahrňujúce aj právo na kontradiktórnosť konania. Na základe tejto sťažnosti žalobcu došlo ku korekcii výšky trov konania v neprospech sťažovateľky, a teda išlo o relevantné podanie, na ktoré nemala možnosť reagovať.

14. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), napríklad ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

15. Vo vzťahu k prejednávanej problematike ústavný súd už judikoval, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj rozhodovanie o náhrade trov konania (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08), a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom [Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci *Robins c. Spojené kráľovstvo* z 23. 9. 1997].

16. Princíp rovnosti účastníkov konania (resp. strán v spore) tvorí základný definičný prvok práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a je nevyhnutnou súčasťou každého právneho štátu, ktorý sa k tomuto princípu hlási prostredníctvom čl. 1 ods. 1 ústavy. Rovnosť účastníkov konania súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci civilného konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré sa uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka, nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (PL. ÚS 43/95, I. ÚS 105/2021).

17. Na účel posúdenia opodstatnenosti uplatnenej sťažnostnej námietky sťažovateľky sa ústavný súd oboznámil s obsahom vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu. Zistil, že okresný súd rozhodol o sťažnosti žalobcu smerujúcej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka bez toho, aby táto sťažnosť bola vopred doručená sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi.

18. V tomto smere ústavný súd zároveň odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva definujúcu obsah princípu rovnosti zbraní požiadavkou, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana (napr. rozhodnutie vo veci De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24. 2. 1997, sťažnosť č. 19983/92, bod 53, alebo Ankerl proti Švajčiarsku z 23. 10. 1996, sťažnosť č. 17748/91, bod 38). Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozhodnutie ESĽP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 32106/96, body 45 a 46). Európsky súd pre ľudské práva však vo svojej rozhodovacej činnosti súčasne konštatoval, že zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter a nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak by vyjadrenie nemalo vplyv na výsledok konania (rozhodnutie ESĽP vo veci Sarkocy proti Slovenskej republike z 22. 9. 2020, sťažnosť č. 36446/17).

19. V súvislosti s procesným postupom nedoručenia sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka pritom už ústavný súd opakovane konštatoval svoj právny názor spočívajúci v tom, že aj keď ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce konanie o sťažnosti explicitne nezakotvujú povinnosť súdu doručiť sťažnosť, prípadne vyjadrenie k sťažnosti alebo ďalšie podanie protistrane ani povinnosť umožniť stranám vyjadriť sa k takýmto podaniam, absencia takejto právnej úpravy týkajúcej sa potreby vytvorenia priestoru sporovým stranám na oboznámenie sa s podaniami protistrany a možnosti vyjadriť sa však ešte neznamená, že v sťažnostnom konaní podľa § 239 a nasl. CSP sa princíp kontradiktórnosti neuplatňuje (napr. II. ÚS 210/2018, III. ÚS 220/2018, IV. ÚS 335/2020, I. ÚS 105/2021). Ten je z hľadiska „rozsahu, ktorý určí zákon“ (čl. 9 CSP), vymedzený princípom rovného postavenia strán v konaní, teda prostredníctvom čl. 6 CSP, keď sa toto rámcové ustanovenie v prípade absencie osobitnej úpravy dotknutého postupu použije primerane na okolnosti prípadu (IV. ÚS 16/2021, č. 25/2021 ZNaU). Nedoručením sťažnosti podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka protistrane dochádza k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania ako súčasť práva na spravodlivý proces (I. ÚS 258/2021, č. 44/2021 ZNaU).

20. S poukazom na vlastnú rozhodovaciu činnosť, ako aj judikatúru ESĽP tak ústavný súd uzatvára, že princíp kontradiktórnosti nachádza uplatnenie tiež v konaní o sťažnosti podľa § 239 až § 250 CSP, ktorú síce nie je možné z hľadiska jej umiestnenia v systematike a štruktúre Civilného sporového poriadku považovať za jeden z opravných prostriedkov normovaných v štvrtej časti zákona, ale nepochybne ide o účinný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru (k tomu pozri PL. ÚS 10/2019). Z doktrínálneho hľadiska je sťažnosť koncipovaná ako osobitný prostriedok procesnej obrany proti definovaným uzneseniam (teda podľa § 239 ods. 1 CSP proti uzneseniam súdu prvej inštancie vydaným súdnym úradníkom, pozn.).

21. V okolnostiach danej veci preto ústavný súd považoval za dôvodnú námietku sťažovateľky, že nedoručením sťažnosti žalobcu podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, na základe ktorej okresný súd vydal napadnuté uznesenie, ktorým zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka v neprospech sťažovateľky, okresný súd znemožnil sťažovateľke zaujať k obsahu tejto sťažnosti stanovisko, reagovať tak na relevantné argumenty žalobcu a predstrieť okresnému súdu vo svoj prospech vlastnú argumentáciu, prípadne na preukázanie svojich tvrdení označiť alebo predložiť vlastné dôkazy. Ponechanie priestoru na opozitné vyjadrenie je pritom naliehavé najmä vtedy,

ak súd na podklade argumentácie podanej sťažnosti indikuje možnosť zmeniť rozhodnutie v neprospech protistrany (IV. ÚS 16/2021, č. 25/2021 ZNaU), čo bol celkom zjavne aj tento prípad. Uvedeným postupom okresného súdu tak došlo k porušeniu princípu kontradiktórnosti konania.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie, a preto rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

23. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci okresnému súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku nálezu). Okresný súd je v ďalšom konaní vo veci viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v tomto náleze (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde) znamenajúcim potrebu doručiť sťažnosť žalobcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažovateľke na vyjadrenie a následne v prípade jej vyjadrenia k sťažnosti sa náležite vysporiadať s touto jej argumentáciou pri opätovnom rozhodovaní o sťažnosti žalobcu podanej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, rešpektujúc obsah a zmysel práv, ktorých porušenie bolo ústavným súdom zistené. Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok:

24. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd sa riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané. V súlade so svojou doterajšou judikatúrou vychádzal z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a jeho zrušením sa otvára priestor na to, aby sa okresný súd po vrátení veci v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedeného práva hmotnoprávneho charakteru. V tejto časti preto ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

IV.3. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote:

25. Sťažovateľka porušenie uvedených práv vidí v tom, že aj napriek tomu, že v konaní bola úspešná, stále čelí právnej neistote spojenej s neskončeným konaním v časti výšky trov konania. Poukazuje na to, že okresný súd rozhodoval o výške trov konania bez toho, aby bolo rozhodnuté o odvolaní proti uzneseniu z 12. októbra 2022. V tomto uznesení okresný súd nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania, a to aj napriek tomu, že rozsudkom vo veci samej jej priznal nárok na náhradu trov konania. Okresný súd tak svojím zmätočným rozhodnutím z 12. októbra 2022 spôsobil vznik právnej neistoty v otázke, či jej nárok na náhradu trov konania vôbec patrí.

26. Pred posúdením námietok sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné zosumarizovať, že sporové konanie trvalo necelé štyri roky, pričom rozsudkom vo veci samej z 26. júla 2022 okresný súd zamietol žalobu žalobcu a určil, že žalovaný 1 (obchodná spoločnosť) a sťažovateľka

ako žalovaná 2 majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Okresný súd po vydaní rozhodnutia vo veci samej zistil, že 9. augusta 2022 bol žalovaný 1 *ex offio* vymazaný z obchodného registra. Keďže žalovaný 1 zanikol bez právneho zástupcu skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, a až po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej, okresný súd v súlade s § 64 CSP a § 66 CSP konanie proti žalovanému 1 zastavil uznesením č. k. 11C/28/2018-315 z 12. októbra 2022. Vyhlásený rozsudok vo veci samej nezrušil a ten nadobudol právoplatnosť 26. septembra 2022.

26.1. V nadväznosti na zastavenie konania proti žalovanému 1 okresný súd rozhodoval o trovách konania a skúmal procesnú zodpovednosť strán sporu za zastavenie konania. Žalovaný 1 počas konania stratil procesnú subjektivitu, a preto ho okresný súd nepovažoval za zodpovedného za zastavenie konania. Rovnako však žalobca nebol zodpovedný za zmenu procesnej situácie, ktorá nastala zánikom žalovaného 1, preto vzhľadom na uvedenú procesnú situáciu dôvod hodný osobitného zreteľa (§ 257 CSP) a rozhodol tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

27. Takto opísaný procesný stav už nespôsobuje na strane sťažovateľky vznik právnej neistoty. Ako totiž vyplýva z podaného odvolania proti rozhodnutiu z 12. októbra 2022, sťažovateľka namieta výlučne formuláciu výroku o tom, že žiadnej zo strán nebol priznaný nárok na náhradu trov konania, pričom tvrdí, že správne mal tento výrok znieť tak, že „žalobcovi a žalovanému 1 nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Zmätočnosť identifikuje v korelácii s rozsudkom vo veci samej, a to v tom zmysle, že je neisté, ktorý z výrokov týkajúcich sa nároku na náhradu trov konania platí a je pre stranu sporu záväzný.

28. Bez toho, aby ústavný súd akýmkoľvek spôsobom komentoval (ústavnou sťažnosťou nenapadnuté) rozhodnutie okresného súdu z 12. októbra 2022, uvádza, že nevidí v procesnej situácii popísanej v bodoch 25 a 26 problém s ústavnoprávnym presahom na postavenie sťažovateľky. Ako totiž vyplýva z napadnutého uznesenia, okresný súd na podklade právoplatného rozhodnutia vo veci samej (vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania) vydal rozhodnutie o výške trov konania, ktoré vyčíslil a priznal sťažovateľke (uznesenie vyššieho súdneho úradníka z 25. januára 2023). Spornou zostala už iba presná výška trov konania, o ktorej bude aktuálne rozhodovať okresný súd. Nárok sťažovateľky na náhradu trov konania sporným nie je a sťažovateľka sa tak nenachádza v tejto parciálnej otázke v stave právnej neistoty tak, ako to tvrdí. Na tejto situácii a na právnom postavení sťažovateľky nemôže nič zmeniť ani prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu o jej odvolaní proti rozhodnutiu z 12. októbra 2022, resp. o podnete sťažovateľky, aby generálny prokurátor podal dovolanie.

29. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že námietka sťažovateľky opierajúca sa o opísanú procesnú situáciu nie je sama osebe takej povahy, aby len na jej základe bolo možné v okolnostiach danej veci konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. že by doterajšie trvanie napadnutého civilného konania vrátane rozhodovania o trovách konania (napriek tomuto nálezu) mohlo zasiahnuť podstatu a účel označených práv sťažovateľky takým závažným spôsobom, že by to odôvodňovalo vyhovenie jej ústavnej sťažnosti v tejto časti.

30. Argumentácia sťažovateľky a závažnosť rozhodovania z hľadiska toho, čo je pre sťažovateľku „v hre“, vedie ústavný súd k záveru, že postupom okresného súdu nedošlo k prietahom, ktoré by nateraz mali ústavnoprávnu relevanciu a odôvodňovali by vyslovenie porušenia už označených práv v napadnutom konaní. Preto tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovelo (bod 4 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 eur. Podľa názoru ústavného súdu vyslovením porušenia práv sťažovateľky v spojení so zrušením napadnutého uznesenia okresného súdu o trovách konania a vrátením veci na ďalšie konanie bola ujma, ktorá sťažovateľke vznikla, dostatočne kompenzovaná. Rozhodovanie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia v súvislosti s postupom okresného súdu neprichádzalo do úvahy, keďže k vysloveniu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (v jeho prietahovej časti) nedošlo. Preto ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky v tejto časti nevyhovел (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

33. Ústavný súd § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľke náhradu trov konania z titulu odmeny za právne služby advokáta v celkovej sume 442,38 eur (bod 3 výroku nálezu), keď pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

34. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur (§ 11 ods. 3 vyhlášky) a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľke ústavný súd priznal náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby uskutočnené v roku 2023, tak ako si ich uplatnila (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti), v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur.

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. januára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu